

Ainevaldkond „Võõrkeeled“

Valikaine soome keel

1. Keelepädevus

Gümnaasiumi lõpetaja

- 1) omandab keeleoskuse tasemel, mis võimaldab toime tulla teda puudutavates igapäevastes suhtlusolukordades võõrkeelt emakeelena kõnelejaga;
- 2) mõistab ja väärtustab oma ning teiste kultuuride sarnasusi ja erinevusi ja oskab suhtluses sellega arvestada.

2. Õppeaine kirjeldus

Valikainet soome keel õpitakse kuus kursust.

Õppeprotsessis kasutatakse kommunikatiivse keeleõppe põhimõtteid ning aktiivõppemeetodeid. Rakendatakse paaris- ja rühmatööd, toetatakse võõrkeelse suhtlusoskuse väljakujunemist.

Teemavaldkonnad ja nende alateemad on igapäevaelus sageli omavahel läbi põimunud ning nii on neid võimalik käsitleda ka keeleõpetuses. Eri teemade kaudu on õpilasel võimalus võrrelda Eesti ja õpitava keelega seotud kultuuriruumi. Teemasid käsitledes peetakse silmas keeleoskustaset, õpilase huve ning teemade päevakohasust.

Keeleteadmised ei ole eesmärk omaette, vaid vahend parema keeleoskuse omandamiseks.

3. Õpitulemused

Gümnaasiumi lõpetaja:

- 1) mõistab lihtsate vestluste, sõnumite ja tekstide sisu õpitud temaatika piires;
- 2) saab hakkama igapäevastes lihtsates suhtlusolukordades, tuginedes õpitud kultuuriteadmistele;
- 3) koostab lihtsaid tekste õpitud temaatika piires;
- 4) tunneb huvi õpitavat keelt kõnelevate maade kultuurielu vastu;
- 5) kasutab võõrkeelseid teabeallikaid (nt sõnaraamatud, Internet) vajaliku informatsiooni leidmiseks.

4. Õppesisu

Mina ja teised: enesetutvustus, huvid ja eelistused; perekond, sõbrad ja tuttavad; välimus ja iseloom; ühised tegevused; perekondlikud sündmused ja tähtpäevad.

Kodu ja kodukoht: kodu, perekond, sugulased; kodu kui eluruum; kodukoht; tähtpäevad; loodus, aastaajad ja ilm; kodukoha pärimused, traditsioonid ja kombed.

Riigid ja nende kultuur: maad, riigid ja rahvad; tavad ja tähtpäevad, kultuuriline mitmekesisus; õpitavat keelt kõnelevate riikide olulisemad sündmused ja inimesed.

Igapäevaelu: igapäevased tegemised, sh olme; tee küsimine ja juhatamine; tegevusalad ja ametid; toitumine; tervis.

Vaba aeg: erinevad vaba aja veetmise viisid; reisimine, meedia.

Keeleteadmised

Grammatilisi vahendeid on vaja selleks, et toime tulla teatud keelekasutusolukordades.

Grammatika õpetamise eesmärgiks on kujundada õpilases arusaam, et soome keeles suheldes võib paljus toetuda eesti keelele. Seetõttu peab õpilast julgustama kasutama eesti keele malle seal, kus eesti ja soome keel sarnanevad. Et kahel keelel on siiski ka hulgaliselt erinevusi, tuleb grammatika õpetamisel/õppimisel nendele tähelepanu pöörata, eriti juhtudel, kus erinevused võivad hakata suhtlemist takistama.

Grammatika omandamine algab keelendi mõistmisest ja alles hiljem jõutakse keeleloomeni. Seetõttu ei eeldata ilmtingimata kõigi tabelis loetletud grammatiliste vahendite täielikku valdamist. Keelepädevus põhineb keeleteadmistel. Õpilaselt oodatakse toimetulekut järgmiste grammatiliste vahenditega:

HÄÄLDAMINE	Tähestik. Häälusalused: pikad ja lühikesed vokaalid, klusiilide õige hääldus, sõna rõhk. Eesti ja soome keele häälduse võrdlus (vokaalharmonia, järgsilpide pikad vokaalid).
TEGUSÕNA. AJAD	Verbi algvormi tunnused, verbitüübid (I-VI), astmevaheldus verbides. Pööramine jaatavas ja eitavas kõnes kõikides ajavormides, nud-kesksõna, <i>pitää/ tykätä</i> -verbi reksioon, illatiivi nõudvad verbid jne. Enam kasutatavad <i>-tta/-ttä</i> verbid (<i>minua janottaa, harmittaa, väsyttää</i>). Ma-infinitiiv ja selle käänded.
TEGUMOED. KÕNEVIISID	Umbisikuline tegumood Kindel kõneviis, käskiva kõneviisi <i>sina-</i> ja <i>teie</i> -vorm, tingiv kõneviis, selle kasutamine viisaka palve, soovi edastamiseks.
KÄÄNDSÕNA. NIMISÕNA	Tüevaheldus, sealhulgas astmevaheldus. Käänamine ainsuses ja mitmuses. Mitmuse osastava kasutamise erinevus eesti keelest (<i>me olemme virolaisia</i>).
OMADUSSÕNA	Omadussõnade võrdlusastmed. Keskvõrdes olevate omadussõnade käänamine.
ARVSÕNA	Põhiarvsõnade käänamine (<i>kauppa on auki kahdeksasta kuuteen</i>). Järgarvsõnad ja nende käänamine (<i>asun viidennessä kerroksessa</i>).
ASESÕNA	Asesõnad (isikulised, küsivad, näitavad ja umbmäärased asesõnad) ja nende käänamine.
MUUTUMATUD SÕNAD	Sidesõnad (<i>koska, että, jotta, kun, jos, kuin</i> ja nende erinev kasutamine). Ühendsidesõnad (<i>sekä ... että</i> jne) ning ees- ja tagasõnad (<i>jälkeen</i> jne). Määrsõnad ja nende kasutamine koos õigete käänatega.
AJAVÄLJENDAMINE	Nädalapäevad, kell, kuud, ajaväljendamine, kuupäev
LAUSEÕPETUS	Küsisõnad, küsimuste ja vastuste seos, olulisemad lausekonstruktsioonid ja sõnajärjemallid.

5. Õppetegevus

Gümnaasiumis arendatakse kõiki osaoskusi võrdselt, rõhuasetus võib kursuseti erineda.

Õpilane loeb lihtsamaid teabe-, tarbe- ja meediatekste. Kasutatakse mitmekesiseid ülesandeid, mis eeldavad loovat lähenemist. Soome keele õpe on lõimitud eesti keele õppega: õpilased kõrvutavad ja analüüsivad keelte sarnasusi ja erinevusi, õpivad nägema keeltevahelisi seoseid ning jälgima oma keelekasutust.

6. Hindamine

Hindamisel lähtutakse vastavatest gümnaasiumi riikliku õppekava üldosa ja Märjamaa Gümnaasiumi õppekava üldosa sätetest. Kujundav hindamine toimub pidevalt kogu õppeprotsessi vältel kas tagasiside andmisena, juhendamise või arutelu, mängu, töölehe täitmise, rühmatöö juhendamise vms tegevuse ajal. Soome keele õpitulemuste saavutatust hinnatakse sõnaliste hinnangutega „arvestatud“ (A) või „mittearvestatud“ (MA). Hinnangu „arvestatud“ saamise eelduseks on osalemine õppetöös ning klassi- ja kodutööde täitmine.